

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-12-040/25-35041/2

Podgorica, 02.12.2025.godine

Za: MINISTARSTVO REGIONALNO-INVESTICIONOG RAZVOJA I SARADNJE SA NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA, Rimski trg br. 45, Podgorica

gospodinu, Ernadu Suljeviću, ministru

Predmet: Mišljenje na inovirani Predlog zakona o regionalnom razvoju

Veza: Vaš akt br. 01-056/25-1560 od 25.09.2025. godine

Poštovani gospodine Suljeviću,

Povodom inoviranog *Predloga zakona o regionalnom razvoju*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst inoviranog Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U dijelu člana 23 Predloga zakona o regionalnom razvoju, a koji se odnosi na Program podsticaja nedovoljno razvijenih jedinica lokalne samouprave, napominjemo da je Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti i Odlukom o izradi kapitalnog budžeta jasno utvrđeno kako i na koji način se finansiraju i sufinansiraju kapitalni projekti iz državnog budžeta. S tim u vezi, naglašavamo da Program, predviđen Predlogom zakona, ne može biti koncipiran za finansiranje, sufinansiranje i realizaciju kapitalnih projekata lokalnih samouprava, uvažavajući da se isti isključivo mogu sprovesti kroz Kapitalni budžet države.

Naime, Ministarstvo finansija je aktom br: 05-02-07-12-041/25-4374 od 19.03.2025. godine odgovorilo na zahtjev Ministarstva regionalno - investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama povodom Predloga zakona o regionalnom razvoju i dalo sugestije za izmjenu predmetnog Predloga.

Uvidom u dostavljeni materijal i Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, navedeno je da se predmetnim Predlogom definiše mogućnost utvrđivanja podsticajnih mjera za regionalni razvoj namijenjenih nedovoljno razvijenim jedinicama lokalne samouprave, a koje će se utvrđivati na osnovu Programa koji će donositi Vlada, kao i da će u cilju sprovođenja Programa biti potrebno izdvajanje finansijskih sredstva iz budžeta Crne Gore, kao i drugih izvora u skladu sa zakonom.

S tim u vezi, a imajući u vidu da je inovirani Predlog korigovan u skladu sa sugestijama, obavještavamo Vas da Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi na inovirani Predlog zakona o regionalnom razvoju, uz napomenu da je finansijska sredstva potrebna za predmetne namjene neophodno uskladiti sa sredstvima koja se opredjeljuju godišnjim zakonom o budžetu Crne Gore.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

ZAKON O REGIONALNOM RAZVOJU

PREDLOG

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se način podsticanja i planiranja regionalnog razvoja Crne Gore i druga pitanja od značaja za regionalni razvoj.

Izuzeca od primjene

Član 2

Ovaj zakon ne primjenjuje se na uslove i postupak proglašavanja i realizaciju strateških razvojnih investicija od javnog interesa za Crnu Goru, a koje se utvrđuju saglasno posebnim zakonom.

Načela podsticanja regionalnog razvoja

Član 3

Podsticanje regionalnog razvoja zasniva se na načelima:

- 1) održivosti kojim se doprinosi skladnom i uravnoteženom razvoju kojim se obezbjeđuje zaštita i očuvanje životne sredine i unaprjeđenje životnog standarda, uz povećanje razvojnih potencijala;
- 2) solidarnosti koja se ostvaruje dodatnim podsticajima razvoja jedinica lokalne samouprave koje zaostaju za prosjekom razvoja na nivou Crne Gore;
- 3) jednakih mogućnosti obezbjeđivanjem jednakih mogućnosti za razvoj sopstvenih potencijala jedinica lokalne samouprave;
- 4) nediskriminacije kojim se obezbjeđuje poštovanje ljudskih prava i unapređenja rodne ravnopravnosti;
- 5) partnerstva i saradnje između državnih organa, jedinica lokalne samouprave i domaćih i međunarodnih organizacija i institucija;
- 6) strateškog planiranja koje se ostvaruje donošenjem i sprovođenjem strateških planova razvoja jedinica lokalne samouprave;
- 7) udruživanja finansijskih sredstava iz različitih izvora za sprovođenje strateških planova razvoja jedinica lokalne samouprave;
- 8) praćenja i vrednovanja, sistematskim praćenjem i vrednovanjem sprovođenja politike regionalnog razvoja radi povećanja efikasnosti i efektivnosti uticaja na regionalni razvoj;
- 9) javnosti objavljivanjem razvojnih dokumenata i kriterijuma na osnovu kojih se utvrđuje stepen razvijenosti jedinice lokalne samouprave;
- 10) ravnomjernosti regionalnog razvoja kojim se podstiče brži razvoj nedovoljno razvijenih regiona i jedinica lokalne samouprave;
- 11) dodavanja kojim se iznos kofinansiranja za primaoce podrške u programima podrške investicionim i komercijalnim aktivnostima utvrđuje i diferencira u skladu sa nivoom razvijenosti lokalne samouprave ili teritorije koja se posebno podržava;
- 12) teritorijalnog razvojnog dijaloga kao načina razrješavanja razvojnih problema i usklađivanja razvojnih odluka.

Ciljevi

Član 4

Ciljevi obezbjeđenja društveno-ekonomskog razvoja Crne Gore utvrđuju se politikom regionalnog razvoja Crne Gore u skladu sa načelima održivog razvoja i strateškim razvojnim dokumentima za pojedine oblasti kojima se planira razvoj Crne Gore.

Politikom regionalnog razvoja obezbjeđuje se ravnomjerniji rast i razvoj svih jedinica lokalne samouprave i regiona, zasnovan na konkurentnosti, podsticanju zapošljavanja i korišćenju sopstvenih razvojnih potencijala.

Radi postizanja cilja iz st. 1 i 2 ovog člana, aktivnosti politike regionalnog razvoja biće usmjerene na: povezanost lokalnih i regionalnih razvojnih potreba sa nacionalnim prioritetima razvoja, podršku manje razvijenim jedinicama lokalne samouprave za povećanje i optimalno korištenje sopstvenog razvojnog potencijala, uz otklanjanje uzroka razvojnih poteškoća i ravnomjeran i održivi razvoj svih jedinica lokalne samouprave.

II. REGIONI I STRATEGIJA REGIONALNOG RAZVOJA

Određivanje regiona

Član 5

Radi planiranja razvojnih prioriteta i sprovođenja i praćenja politike regionalnog razvoja, više jedinica lokalne samouprave, geografski povezanih, čine region.

Regioni iz stava 1 ovog člana su:

- 1) Primorski region;
- 2) Središnji region;
- 3) Sjeverni region.

Primorski region čine opštine: Bar, Budva, Herceg Novi, Kotor, Tivat i Ulcinj.

Središnji region čine: Glavni grad Podgorica, Prijestonica Cetinje i opštine Danilovgrad, Tuzi, Zeta i Nikšić.

Sjeverni region čine opštine: Andrijevica, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Kolašin, Mojkovac, Petnjica, Plav, Plužine, Pljevlja, Rožaje, Šavnik i Žabljak.

Planiranje regionalnog razvoja

Član 6

Prioritetni ciljevi i oblasti djelovanja za sprovođenje politike regionalnog razvoja utvrđuju se strategijom (u daljem tekstu: Strategija) koju donosi Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog Ministarstva.

Strategija se priprema i izrađuje u skladu sa propisom kojim se uređuje način i postupak izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenata.

Regionalni razvoj na nivou jedinica lokalne samouprave planira se i sprovodi strateškim planovima razvoja jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu: strateški plan).

Strategija, strateški plan, drugi planovi i programi kojima se podstiče regionalni razvoj moraju da budu međusobno usklađeni.

Dokumenta iz stava 3 ovog člana moraju biti usklađena sa Prostornim planom Crne Gore.

Strateški plan

Član 7

Strateškim planom se utvrđuje postojeće stanje razvoja jedinice lokalne samouprave, opšti cilj razvoja, strateški ciljevi sa prioritetima za njihovo ostvarivanje, mjere i smjernice za ostvarivanje strateškog plana, tržišni iznos u trenutku izrade strateškog plana za njegovo sprovođenje, način njihovog obezbjeđivanja i druga pitanja od značaja za razvoj.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da predlog strateškog plana dostavi na saglasnost organu državne uprave nadležnom za poslove regionalnog razvoja (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Strateški plan, na predlog predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika, donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave na period od pet godina, uz prethodno dobijenu saglasnosti o usklađenosti sa Strategijom i mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove uređenja prostora o usklađenosti sa Prostornim planom Crne Gore.

Predsjednik opštine, odnosno gradonačelnik, podnosi nadležnom organu jedinice lokalne samouprave, radi donošenja, predloge godišnjih akcionih planova strateškog plana i izvještaje o njihovoj realizaciji za prethodnu godinu, do 1. marta tekuće godine.

U postupku davanja saglasnosti iz stava 2 ovog člana, Ministarstvo provjerava usklađenost predloga strateškog plana sa Strategijom i Metodologijom izrade strateškog plana.

Ministarstvo je dužno da ocijeni usklađenost predloga strateškog plana sa Strategijom u roku od 30 dana od dana prijema predloga strateškog plana.

Predlog strateškog plana koji nije usklađen sa Strategijom vraća se na doradu.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da inovirani strateški plan dostavi Ministarstvu na saglasnost u roku od 15 dana.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da donese strateški plan u roku od 30 dana od dana dobijanja saglasnosti iz stava 2 ovog člana.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da donese novi strateški plan najkasnije u roku od 90 dana od dana isteka važenja prethodnog strateškog plana.

Metodologiju izrade strateškog plana propisuje Ministarstvo.

Priprema i sprovođenje politike regionalnog razvoja

Član 8

U pripremi i sprovođenju politike regionalnog razvoja dužni su da učestvuju: organ državne uprave nadležan za poslove ekonomskog razvoja; organ državne uprave nadležan za poslove energetike i rudarstva; organ državne uprave nadležan za poslove finansija; organ državne uprave nadležan za poslove javne uprave; organ državne uprave nadležan za poslove kulture i medija; organ državne uprave nadležan za poslove poljoprivrede; organ državne uprave nadležan za poslove šumarstva i vodoprivrede; organ državne uprave nadležan za poslove prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine; organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete, nauke i inovacija; organ državne uprave nadležan za poslove rada; organ državne uprave nadležan za poslove socijalnog staranja i demografije; organ državne uprave nadležan za poslove ljudskih i manjinskih prava; organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja; organ državne uprave nadležan za poslove pomorstva; organ državne uprave nadležan za poslove sporta i mladih; organ državne uprave nadležan za poslove turizma; organ državne uprave nadležan za poslove ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera;

organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja; organ državne uprave nadležan za poslove dijaspor; Razvojna banka Crne Gore; Zavod za zapošljavanje Crne Gore; Agencija za investicije Crne Gore; jedinice lokalne samouprave, drugi organi, organizacije i privredna društva u većinskom državnom vlasništvu koja obavljaju poslove kojima se podstiče regionalni razvoj (u daljem tekstu: organi i organizacije).

Organi i organizacije dužni su da planove i programe kojima se podstiče regionalni razvoj usaglase sa Strategijom.

Organi i organizacije dužni su da programima i planovima koji se donose u skladu sa zakonom i Strategijom opredjeljuju razvojne projekte, obim i vrstu mjera i sredstva za njihovo sprovođenje, primjereno stepenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave, na način kojim se obezbjeđuje ravnomjeran regionalni razvoj.

Poslovi Ministarstva

Član 9

Ministarstvo vrši sljedeće poslove:

- 1) predlaže Strategiju i prati njeno sprovođenje;
- 2) koordinira aktivnosti u sprovođenju strategije regionalnog razvoja;
- 3) daje saglasnost na strateške planove;
- 4) vodi elektronsku bazu podataka o razvojnim projektima i mjerama podrške regionalnom razvoju;
- 5) izrađuje mapu resursa koja obuhvata prirodne i kulturne karakteristike, geografski položaj, ljudske i druge resurse sa procjenom optimalnih pravaca specijalizacije regiona;
- 6) daje mišljenja na zakonska i strateška dokumenta koji se odnose na regionalni razvoj i investicije;
- 7) druge poslove u skladu sa zakonom.

Mišljenje na zakonska i strateška dokumenta

Član 10

Uz predlog zakona i drugog propisa, kao i strateških i planskih dokumenata koji se odnose na regionalni razvoj i investicije, a prije dostavljanja Vladi organ državne uprave dužan je da pribavi mišljenje Ministarstva.

U postupku davanja mišljenja iz stava 1 ovog člana Ministarstvo naročito cijeni da li je predlog zakona i drugog propisa, kao i strateških i planskih dokumenata predložen u skladu sa politikom regionalnog razvoja i podsticanja investicija.

Ministarstvo je dužno da mišljenje iz stava 1 ovog člana, da u roku od 15 dana od dana dostavljanja predloga.

Ministarstvo u postupku davanja mišljenja iz stava 1 ovog člana može da zatraži dodatne informacije od organa državne uprave, organa uprave, drugih nadležnih organa i organizacija.

Godišnji izvještaji

Član 11

Organi i organizacije iz člana 8 stav 1 ovog zakona dužni su da Ministarstvu dostave godišnji izvještaj o realizaciji razvojnih projekata koji su u funkciji sprovođenja Strategije i strateških planova, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da izvještaj iz člana 7 stav 4 ovog zakona dostavi Ministarstvu, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Razvojni projekti, u smislu ovog zakona, koji su u funkciji sprovođenja Strategije, su projekti izgradnje i/ili rekonstrukcije saobraćajne, komunalne, obrazovne, zdravstvene, socijalne i energetske infrastrukture i infrastrukture u funkciji zaštite životne sredine, očuvanja i održivog korišćenja kulturnih dobara i unaprjeđenja kapaciteta naučnih, obrazovnih, zdravstvenih, kulturnih i drugih institucija, kao i drugi projekti koji su u funkciji regionalnog razvoja, jačanja regionalne konkurentnosti i unaprjeđenja životnog standarda građana.

III. RAZVRSTAVANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE PREMA STEPENU RAZVIJENOSTI I STEPENU KONKURENTNOSTI

Stepen razvijenosti

Član 12

Stepen razvijenosti jedinice lokalne samouprave utvrđuje se na osnovu indeksa razvijenosti.

Indeks razvijenosti iz stava 1 ovog člana izračunava se kao prosjek pokazatelja ekonomske razvijenosti, strukturnih promjena i demografskog stanja.

Procenat učešća pokazatelja iz stava 2 ovog člana u indeksu razvijenosti i bliži način izračunavanja propisuje Vlada.

Utvrđivanje i praćenje stepena razvijenosti

Član 13

Stepen razvijenosti jedinice lokalne samouprave utvrđuje Ministarstvo.

Lista jedinica lokalne samouprave prema stepenu razvijenosti objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Stepen razvijenosti iz stava 1 ovoga člana utvrđuje se dvogodišnje.

Organi i organizacije iz člana 8 stav 1 ovog zakona dužni su da, radi praćenja stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave, na zahtjev Ministarstva, dostave podatke, uključujući i podatke razvrstane po polu, potrebne za izračunavanje stepena razvijenosti.

Razvrstavanje jedinica lokalne samouprave prema stepenu razvijenosti

Član 14

Prema stepenu razvijenosti jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se u tri grupe, i to:

- 1) u prvu grupu - jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti do 85% prosjeka indeksa razvijenosti u Crnoj Gori – nedovoljno razvijene jedinice lokalne samouprave;
- 2) u drugu grupu - jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti iznad 85% do 100% prosjeka indeksa razvijenosti u Crnoj Gori – srednje razvijene jedinice lokalne samouprave;
- 3) u treću grupu - jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti iznad 100% prosjeka indeksa razvijenosti u Crnoj Gori – razvijene jedinice lokalne samouprave.

Stepen konkurentnosti

Član 15

Radi vođenja uravnotežene i dugoročno održive politike regionalnog razvoja, odnosno uklanjanja ograničenja koja utiču na stepen razvijenosti, vrši se kvalitativna i kvantitativna procjena poslovnog okruženja i poslovnog sektora jedinice lokalne samouprave, uključujući i rodnu analizu (u daljem tekstu: stepen konkurentnosti).

Stepen konkurentnosti jedinice lokalne samouprave utvrđuje se na osnovu indeksa konkurentnosti.

Indeks konkurentnosti iz stava 2 ovog člana je prosjek pokazatelja poslovnog okruženja i poslovnog sektora, koji se izračunava na osnovu analize kvalitativnih i kvantitativnih podataka.

Pokazatelji stepena konkurentnosti

Član 16

Poslovno okruženje iz člana 15 stav 1 ovog zakona utvrđuje se na osnovu podataka o demografskim kretanjima, infrastrukturi i stepenu obezbjeđenja kadra u oblasti zdravstva, obrazovanja, sporta, kulture, socijalne zaštite, stepena obrazovanja stanovništva, uključujući podatke razvrstane po polu osnovne i poslovne infrastrukture i drugih pokazatelja od značaja za procjenu poslovnog okruženja jedinice lokalne samouprave.

Poslovni sektor iz člana 15 stav 1 ovog zakona utvrđuje se na osnovu podataka o investicijama i dinamici ulaganja, razvijenosti preduzetništva, uključujući i žensko preduzetništvo i nivo i kretanja ekonomskih pokazatelja jedinice lokalne samouprave.

Bliži način izračunavanja stepena konkurentnosti propisuje Vlada.

Utvrđivanje i praćenje stepena konkurentnosti

Član 17

Stepen konkurentnosti jedinice lokalne samouprave utvrđuje i njihovo razvrstavanje vrši Ministarstvo primjenom indeksa konkurentnosti.

Utvrđivanje stepena konkurentnosti iz stava 1 ovoga člana vrši se dvogodišnje.

Listu stepena konkurentnosti jedinice lokalne samouprave iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Lista iz stava 3 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Organi i organizacije iz člana 8 stav 1 ovog zakona dužni su da, radi praćenja stepena konkurentnosti jedinica lokalne samouprave, na zahtjev Ministarstva, dostave podatke, uključujući podatke razvrstane po polu potrebne za izračunavanje stepena konkurentnosti, kojima raspolažu.

IV. PODSTICANJE RAVNOMJERNIJEG REGIONALNOG RAZVOJA

Podsticajne mjere

Član 18

Ravnomjerniji regionalni razvoj Crne Gore obezbjeđuje se:

- 1) ulaganjem u izgradnju, održavanje i unaprjeđenje infrastrukturnih objekata (saobraćajna i komunalna infrastruktura, zdravstvene ustanove, ustanove socijalne i dječje zaštite, obrazovno-vaspitne ustanove i ustanove visokog obrazovanja, sportski objekti, stambeni objekti, objekti kulture i drugi objekti od značaja za regionalni razvoj);

- 2) ulaganjem u zaštitu i očuvanje kulturne baštine (nepokretna, pokretna i nematerijalna kulturna dobra i druga dobra koja imaju potencijale kulturne vrijednosti);
- 3) unaprjeđenjem inkluzivnog lokalnog ekonomskog razvoja (strateškim upravljanjem u jedinicama lokalne samouprave, posebno stvaranjem menadžera i menadžerskih timova u funkciji obezbjeđivanja lokalnog razvoja; podsticanjem javno-privatnog partnerstva i međupštinske saradnje, podsticanjem, osnivanjem i razvojem industrijskih parkova, biznis inkubatora i privlačenjem direktnih investicija);
- 4) unaprjeđenjem privrednih grana (tehnološkog nivoa, pristupa novim tehnologijama, promocija istraživanja i razvoja);
- 5) podrškom razvoju malih i srednjih preduzeća, ženskom preduzetništvu, uključujući pripremu i realizaciju programa i projekata razvoja malih i srednjih preduzeća, edukaciju preduzetnika i preduzetnica, kao i staranje o organizovanju regionalnih i lokalnih centara za podršku razvoja malih i srednjih preduzeća i ženskog preduzetništva;
- 6) podsticanjem zapošljavanja, smanjenjem negativnih demografskih kretanja i smanjenjem rodne neravnopravnosti;
- 7) podizanjem nivoa i kvaliteta obrazovanja, u skladu sa potrebama i zahtjevima tržišta, a naročito razvijanjem i osnaživanjem preduzetničkih sposobnosti kod mladih ljudi;
- 8) podizanjem nivoa i kvaliteta obrazovanja, u skladu sa potrebama i zahtjevima tržišta, a naročito razvijanjem i osnaživanjem preduzetničkih sposobnosti kod žena
- 9) unaprjeđenjem usluga u socijalnoj i dječjoj zaštiti;
- 10) unaprjeđenjem zaštite i zdravlja na radu;
- 11) unaprjeđenjem zaštite životne sredine;
- 12) unaprjeđenjem zaštite kulturne baštine;
- 13) donošenjem i sprovođenjem prostorno-planskih dokumenata i praćenjem odnosno unaprjeđenjem stanja u prostoru;
- 14) integralnom zaštitom kulturne baštine u planska dokumenta kroz donošenje studija zaštite kulturne baštine i njihovu implementaciju u planska dokumenta;
- 15) obezbjeđivanjem adekvatnog kvaliteta komunalnih usluga i isporuke komunalnog proizvoda;
- 16) podsticajima za druge potrebe u skladu sa zakonom.

Korisnici podsticaja

Član 19

U skladu sa zakonom, korisnici podsticaja mogu biti:

- 1) jedinice lokalne samouprave;
- 2) privredna društva, vaspitno-obrazovne ustanove i ustanove visokog obrazovanja, organizacije nauke i istraživanja, zaštite životne sredine i komunalnih djelatnosti, zdravlja, socijalne i dječje zaštite, kulture, sporta i druga pravna lica, preduzetnici, preduzetnice, socijalni preduzetnici, socijalne preduzetnice i fizička lica koja obavljaju poslove kojima se doprinosi regionalnom razvoju;
- 3) fizička i pravna lica koja obavljaju djelatnost u okviru biznis inkubatora, klastera ili drugih poslovnih udruženja koja doprinose regionalnom razvoju.

Korisnici podsticaja, kao i kriterijumi i postupak za dodjelu podsticaja bliže se opredjeljuju planskim dokumentima regionalnog razvoja i planovima i programima koje pripremaju i sprovode organi i organizacije iz člana 8 stav 1 ovog zakona.

Vrste podsticaja

Član 20

Podsticanje razvoja obezbjeđuje se davanjem subvencija, subvencija kamatne stope za zajmove, povoljnih kredita, garancija, fiskalnih olakšica i drugih podsticaja u skladu sa zakonom.

Podsticaji iz stava 1 ovog člana mogu se koristiti i za privlačenje direktnih investicija koje su u funkciji razvoja.

Uslovi i način podsticanja razvoja kroz privlačenje direktnih investicija, kriterijumi za dodjelu sredstava za podsticanje direktnih investicija, dinamika isplate tih sredstava, kao i druga pitanja od značaja za povećanje konkurentnosti i razvoja Crne Gore kroz priliv direktnih investicija uređuju se propisom Vlade, vodeći računa o principima rodne ravnopravnosti.

Biznis zone

Član 21

Pored podsticanja iz člana 20 ovog zakona, ravnomjernijem regionalnom razvoju se doprinosi i kroz osnivanje biznis zona.

Biznis zona je prostor namijenjen za plansko korišćenje od strane većeg broja privrednih društava i preduzetnika iz oblasti proizvodnje ili usluga koja osim zajedničkog prostora, pruža i dodatne olakšice.

Uslovi za osnivanje biznis zona, klasifikacija prema strateškom značaju, uspostavljanje, uređenje i upravljanje, unapređenje infrastrukture u biznis zonama kao i druga pitanja od značaja za rad biznis zona propisuje Vlada.

Podsticanje razvoja manje razvijenih jedinica lokalne samouprave

Član 22

U cilju podsticanja razvoja manje razvijenih jedinica lokalne samouprave se, pored podsticaja iz člana 20 ovog zakona, obezbjeđuju i dodatne fiskalne olakšice.

Prilikom izrade planova i programa iz člana 8 stav 2 ovog zakona prioritet imaju projekti nedovoljno razvijenih jedinica lokalne samouprave i zajednički projekti dvije ili više jedinica lokalne samouprave sa pozitivnim društveno-ekonomskim efektima realizacije i od većeg značaja za Crnu Goru.

Program podsticanja nedovoljno razvijenih jedinica lokalne samouprave

Član 23

Vlada na predlog Ministarstva, uz prethodno mišljenje organa državne uprave nadležnog za finansije, donosi Program podsticaja nedovoljno razvijenih jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu: Program), za period od godinu dana.

Program iz stava 1 ovog člana donosi se u skladu sa Strategijom, indeksom razvijenosti i drugih relevantnih strateških dokumenata na nacionalnom nivou.

Programom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se mjere podsticanja regionalnog razvoja, intenzitet finansijske podrške, nosioci aktivnosti, kriterijumi za odabir podržanih projekata, način sprovođenja i praćenja mjera.

Odabir projekata vršiće se na osnovu sljedećih kriterijuma:

- stepen razvijenosti jedinica lokalne samouprave;
- uticaj na ekonomski razvoj lokalne zajednice;
- uticaj na kvalitet života lokalne zajednice;
- nivo inovativnosti (nove tehnologije i digitalizacija);
- usklađenost sa nacionalnim strateškim dokumentima, kao i drugim kriterijumima utvrđenim Programom.

Vlada će na predlog Ministarstva imenovati Komisiju za izbor projekata i sprovođenje Programa iz stava 1 ovog člana.

Ministarstvo predlaže Vladi najkasnije u roku od mjesec dana od dana donošenja državnog budžeta Program iz stava 1 ovog člana.

Ministarstvo vodi javnu elektronsku bazu podataka projekata finansiranih iz Programa iz stava 1 ovog člana.

Sredstva za sprovođenje Programa iz stava 1 ovog člana obezbjeđuju se u državnom budžetu, kao i iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

Izvještaj o sprovođenju programa iz stava 1 ovog člana Komisija podnosi Vladi do drugog kvartala tekuće godine za prethodnu godinu.

Aktom o obrazovanju komisije iz stava 5 ovog člana, uređuje se sastav, zadaci i druga pitanja od značaja za njen rad.

Bliže kriterijume iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

V. FINANSIRANJE REGIONALNOG RAZVOJA

Izvori finansiranja

Član 24

Sredstva za finansiranje regionalnog razvoja obezbjeđuju se iz:

- 1) budžeta Crne Gore;
- 2) budžeta jedinica lokalne samouprave;
- 3) sredstava obezbijeđenih na osnovu javno-privatnog partnerstva;
- 4) pretprijetnih i drugih fondova Evropske Unije;
- 5) bespovratne razvojne pomoći međunarodnih organizacija i drugih programa Evropske Unije;
- 6) kredita međunarodnih finansijskih i razvojnih institucija;
- 7) kredita domaćih i stranih banaka i Razvojne banke Crne Gore;
- 8) donacija;
- 9) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Baza podataka o razvojnim projektima i mjerama podrške regionalnom razvoju

Član 25

Radi praćenja sprovođenja Strategije i efikasnijeg planiranja, uspostavlja se elektronska baza podataka o razvojnim projektima i mjerama podrške regionalnom razvoju (u daljem tekstu: elektronska baza).

Elektronsku bazu uspostavlja i vodi Ministarstvo, u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za digitalizaciju javne uprave.

Pristup elektronskoj bazi i obavezu unosa podataka o razvojnim projektima, imaju organi i organizacije iz člana 8 stav 1 ovog zakona.

Organi i organizacije iz člana 8 stav 1 ovog zakona dužni su da najmanje tromjesečno unose i ažuriraju podatke o razvojnim projektima i mjerama podrške regionalnom razvoju koje pripremaju i sprovode.

Bliži način vođenja, unosa i korišćenja podataka, vrstu i obim podataka koji se unose u elektronsku bazu iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo vodeći računa o principima rodne ravnopravnosti.

VI. PARTNERSKI SAVJET ZA REGIONALNI RAZVOJ

Osnivanje i ovlašćenja Član 26

Radi praćenja i unaprjeđivanja regionalnog razvoja Crne Gore Vlada osniva Partnerski savjet za regionalni razvoj (u daljem tekstu: Partnerski savjet).

Partnerski savjet:

- 1) prati stanje u oblasti regionalnog razvoja i daje preporuke za preduzimanje mjera za unaprjeđivanje regionalnog razvoja Crne Gore;
- 2) predlaže smjernice politike kako bi se osigurao ravnomjerni razvoj svih djelova Crne Gore;
- 3) analizira važeće propise i strateška dokumenata sa aspekta njihovog uticaja na regionalni razvoj, inicira predlaganje izmjena propisa i strateških dokumenata radi unapredjenja regionalnog razvoja;
- 4) predlaže donošenje propisa ili strateških dokumenata ako je to neophodno;
- 5) razmatra nacionalna razvojna dokumenta koja su od važnosti za regionalni razvoj;
- 6) prati, koordinira i ocjenjuje ključne aktivnosti organa državne uprave i drugih nadležnih organa i institucija za sprovođenje strateških dokumenata u oblasti regionalnog razvoja;
- 7) promoviše značaj dijaloga između organa državne uprave i jedinica lokalne samouprave, akademske zajednice i civilnog sektora;
- 8) daje preporuke za utvrđivanje prioriteta u realizaciji razvojnih projekata;
- 9) sagledava efekte primjene politike regionalnog razvoja;
- 10) donosi poslovnik o svom radu;
- 11) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom.

Članovi Partnerskog savjeta se imenuju iz reda predstavnika organa državne uprave, jedinica lokalne samouprave, univerziteta, udruženja poslodavaca, nevladinih organizacija u oblasti regionalnog razvoja organizacija koje obavljaju poslove kojima se podstiče regionalni razvoj.

Bliži sastav, mandat i druga pitanja od značaja za rad Partnerskog savjeta uređuju se aktom o osnivanju.

Akt iz stava 4 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

VII. NADZOR

Član 27

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

VIII. KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji Član 28

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu državne uprave, ako:

1) programima i planovima koji se donose u skladu sa zakonom ne opredjeljuje razvojne projekte, obim i vrstu mjera i sredstva za njihovo sprovođenje, primjereno stepenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave, na način kojim se obezbjeđuje ravnomjeran regionalni razvoj (član 8 stav 3);

2) ne dostavi Ministarstvu godišnji izvještaj o realizaciji razvojnih projekata koji su u funkciji sprovođenja Strategije i strateških planova, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu (član 11 stav 1);

3) na zahtjev Ministarstva ne dostave podatke, uključujući i podatke razvrstane po polu, potrebne za izračunavanje stepena razvijenosti, kojima raspolažu, radi praćenja stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave (član 13 stav 4);

4) na zahtjev Ministarstva ne dostave Ministarstvu podatke, uključujući podatke razvrstane po polu, potrebne za izračunavanje stepena konkurentnosti, kojima raspolažu, radi praćenja stepena konkurentnosti jedinica lokalne samouprave (član 17 stav 5)

5) najmanje tromjesečno ne unese i ne ažurira podatke o razvojnim projektima i mjerama podrške regionalnom razvoju koje pripremaju i sprovode (član 25 stav 4).

Član 29

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u pravnom licu, ako:

1) ne dostavi Ministarstvu predlog strateškog plana na saglasnost (član 7 stav 2);

2) ne predloži strateški plan nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na period od pet godina uz prethodno dobijenu saglasnosti o usklađenosti sa Strategijom i mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove uređenja prostora o usklađenosti sa Prostornim planom Crne Gore (član 7 stav 3);

3) ne dostavi Ministarstvu godišnje predloge godišnjih akcionih planova strateškog plana i izvještaj o njihovoj realizaciji za prethodnu godinu, do 1. marta tekuće godine (član 7 stav 4).

Ako organ jedinice lokalne samouprave ne vrši poslove iz svoje nadležnosti u skladu sa ovim zakonom Ministarstvo je dužno da o tome obavijesti organ državne uprave nadležan za sistem lokalne samouprave radi preduzimanja mjera iz svoje nadležnosti.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 30

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana početka primjene ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana, primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o regionalnom razvoju ("Službeni list CG", br. 20/11, 20/15 i 47/19), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Rok za uspostavljanje baze podataka

Član 31

Baza podataka o razvojnim projektima i mjerama podrške regionalnom razvoju uspostaviće se u roku od 18 mjeseci od dana početka primjene ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 32

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o regionalnom razvoju ("Službeni list CG", br. 20/11, 20/15 i 47/19).

Stupanje na snagu

Član 33

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore, a primjenjivaće se od 1. januara 2026. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o regionalnom razvoju sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o regionalnom razvoju stupio je na snagu 23. aprila 2011. godine sa ciljem cjelovitog uređenja načina podsticaja i planiranja regionalnog razvoja Crne Gore i drugih pitanja od značaja za regionalni razvoj. Promjenom teritorijalne organizacije Crne Gore, Zakon o regionalnom razvoju dva puta je mijenjan i dopunjavao (2015. i 2019. godine), kada su uključene opštine Gusinje, Petnjica i Tuzi, a uvedeni su, između ostalog, i dodatni podsticaji za direktna ulaganja i osnivanje biznis zona. Sada, sa jedne strane formiranjem novog resora zaduženog za politiku regionlanog razvoja, a sa druge strane usljed analize dosadašnje politike regionlanog razvoja i dostupnosti podataka Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2023, ukazala se potreba za značajnijim unaprjeđenjem važećeg zakonskog rješenja, te se pristupilo izradi Prijedloga novog Zakona o regionalnom razvoju.

III. USAGALAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Predlog zakona usklađen je sa **Ugovorom o Evropskoj uniji** (UEU), sa čl. 3, tačka 3 (cilj unapređenja ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije, i solidarnosti), kao i čl. 5 i Protokolom 2 o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Predlog Zakona usklađen je i sa **Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije** (UFEU), u čl. 10 (princip nediskriminacije), čl. 107, tačka 3 (oblici državne pomoći spojivi sa unutrašnjim tržištem), kao i Glavom XVIII - Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija (čl. 174-178).

Predlog Zakona dijelom se usaglašava i sa **Regulativom (EU) 2021/1060** Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. juna 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Evropskom fondu za regionalni razvoj, Evropskom socijalnom fondu plus, Kohezionom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Evropskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu, te finansijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutrašnju sigurnost i Instrument za finansijsku podršku u području upravljanja granicama i vizne politike, sa čl. 5 Ciljevi kohezije politike EU 2021-2027, čl. 8 – principom upravljanja na više nivoa, uz pristup odozdo nagore, i čl. 9 koji govori o horizontalnim principima evropskih strukturnih i investicionih fondova.

Predlog zakona dijelom se usaglašava i sa **Regulativom (EU, Euroatom) 2018/1046** Evropskog parlamenta i Savjeta od 18. jula 2018. o finansijskim pravilima primjenljivim na opšti budžet Unije, u Poglavlju 7 (čl. 33-36) – princip dobrog finansijskog upravljanja i performansi, i u Poglavlju 8 – princip transparentnosti i nediskriminacije.

Predlog zakona dijelom se usaglašava i sa **Regulativom (EU) 2021/1529** Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. septembra 2021. godine, sa čl. 3 (opšti ciljevi IPA III, specifični ciljevi), čl. 6.4 (principom unapređene saradnje na lokalnom nivou, međunarodnim principom efikasnosti razvojne podrške), čl. 6.5 pricipom inkluzivnog partnerstva, koji uključuje i lokalne zajednice i civilno društvo, i čl. 8 koji se odnosi na pristup na bazi indikatora i princip pravedne podjele.

Predlog zakona je usaglašen sa **Zakonom o ratifikaciji sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Republike Crne Gore, s druge strane**, („Službeni list Crne Gore, br. 07/07), član 113, gdje su utvrđeni oblici i način saradnje u oblasti regionalnog razvoja.

Predlog zakona je usaglašen sa **Zakonom o potvrđivanju Okvirnog sporazuma između Crne Gore koju predstavlja Vlada Crne Gore i Evropske komisije o pravilima za sprovođenje finansijske pomoći Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta prepristupne podrške (IPA II)**, Službeni list CG – Međunarodni ugovori, br. 5/15; Čl. 65.2 – Intenzitet pomoći i stopa pomoći IPA II (princip kofinansiranja).

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1 Prijedloga Zakona preciznije se definiše područje primjene Zakona.

Članom 2 propisano je izuzeće od primjene Zakona.

Članom 3 propisuju se načela na kojima se zasniva podsticanje regionalnog razvoja, u skladu sa načelima strukturnih i investicionih fondova EU, kao i komparativnog pregleda zemalja regiona i EU. Navedena su načela: održivosti, solidarnosti, jednakih mogućnosti, nediskriminacije, partnerstva i saradnje, strateškog planiranja, udruživanja finansijskih sredstava iz različitih izvora, praćenja i vrednovanja, javnosti, ravnomjernosti regionalnog razvoja, dodavanja i teritorijalnog razvojnog dijaloga.

Članom 4 definisani su ciljevi politike regionalnog razvoja.

Članom 5 definisana su tri regiona Crne Gore, kao i lokalne samouprave koje ih čine.

Članom 6 navode se dokumenta kojima se planira regionalni razvoj.

Članom 7 definisan je Strateški plan razvoja jedinice lokalne samouprave, način i period njegovog donošenja. Propisana je procedura dobijanja saglasnosti od resora nadležnog za politiku regionalnog razvoja. Takođe, članom su propisani rokovi za donošenje Plana, kao i za pripremu saglasnosti na isti. Propisano je utvrđivanje metodologije za izradu predmetnih Planova.

Članom 8 navode se organi koji su dužni da učestvuju u pripremi i sprovođenju politike regionalnog razvoja na centralnom nivou u skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list CG", br. 98/23, 102/23, 113/23, 71/24, 72/24, 90/24, 93/24, 104/24, 117/24, 39/25 i 97/25). Precizno se definiše obaveza svih subjekata regionalnog razvoja, odnosno organa i organizacija uključenih u pripremu i sprovođenje politike regionalnog razvoja, da

su dužni da, programima i planovima koji se donose u skladu sa zakonom i politikom regionalnog razvoja, opredjeljuju razvojne projekte, obim i vrstu mjera i sredstva za njihovo sprovođenje, primjereno stepenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave, na način kojim se obezbjeđuje ravnomjerniji regionalni razvoj. Uz načelo saradnje i partnerstva iz člana 3, ovim se ojačava međuresorska saradnja u sprovođenju politike regionalnog razvoja.

Članom 9 propisuju se poslovi koje vrši Ministarstvo.

Članom 10 propisuje se obaveza državnih organa za pribavljanje mišljenja ovog resora na zakonska i strateška dokumenta koji se odnose na regionalni razvoj i investicije, kao i rok za davanje istog.

Članom 11 precizira se način i rok izvještavanja o realizaciji razvojnih projekata koji su u funkciji sprovođenja politike regionalnog razvoja, kao i što su razvojni projekti u ovom kontekstu.

Članom 12 propisano je da se Stepenu razvijenosti jedinice lokalne samouprave utvrđuje na osnovu indeksa razvijenosti, kao i način njegovog izračunavanja.

Članom 13 određen je rok na koji se utvrđuje Stepenu razvijenosti jedinice lokalne samouprave. Propisuje se obaveza dostavljanja podataka kako bi se omogućilo praćenje stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave.

Članom 14 predviđene su tri grupe za svrstavanje jedinica lokalnih samouprava po stepenu razvijenosti, kao i kriterijum za njihovu raspodjelu u okviru grupa.

Članom 15 definisan je stepen konkurentnosti jedinice lokalne samouprave. Propisano je da se stepen konkurentnosti utvrđuje na osnovu indeksa konkurentnosti, kao i način izračunavanja pomenutog indeksa.

Članom 16 bliže se određuju pokazatelji stepena konkurentnosti.

Članom 17 određen je rok na koji se utvrđuje Stepenu konkurentnosti jedinice lokalne samouprave. Propisuje se obaveza dostavljanja podataka kako bi se omogućilo praćenje stepena konkurentnosti jedinica lokalne samouprave.

Članom 18 definišu se konkretne mjere koje država preduzima kako bi se obezbijedio ravnomjerniji regionalni razvoj.

Članom 19 precizira se ko može biti korisnik podsticaja.

Članom 20 predviđa se mogućnost različitih oblika finansijske podrške, kao vrste podsticaja.

Članom 21 predviđeno je osnivanje biznis zona i njihovo bliže definisanje, kao vrste podsticaja.

Članom 22 predviđeno je obezbjeđenje dodatnih fiskalnih olakšica u cilju podsticanja razvoja nedovoljno razvijenih jedinica lokalne samouprave. Takođe, definisani su razvojni projekti koji imaju prioritet prilikom izrade planova i programa kojima se podstiče regionalni razvoj.

Članom 23 propisano je donošenje Programa podsticaja nedovoljno razvijenih JLS, kao i osnovna procedura njegovog donošenja.

Članom 24 predviđeni su izvori pribavljanja sredstava za finansiranje regionalnog razvoja.

Članom 25 predviđeno je uvođenje elektronske evidencije o razvojnim projektima i mjerama podrške regionalnom razvoju. Precizno je definisano ko uspostavlja i

vodi elektronsku evidenciju, ko ima pristup podacima iz iste i na koji period se oni unose.

Članom 26 propisano je osnivanje Partnerskog savjeta za regionalni razvoj. Navedeni su zadaci tog savjetodavnog tijela, njegovi članovi, dok će bliži sastav, mandat i druga pitanja od značaja za rad ovog tijela biti uređena aktom o osnivanju

Članom 27 definisana je nadležnost Ministarstva za vršenje nadzora nad sprovođenjem ovog Zakona.

Članom 28 propisuju se prekršaji i novčane kazne za odgovorna lica u organu državne uprave.

Članom 29 propisuju se prekršaji i novčane kazne za odgovorna lica u pravnom licu.

Članom 30 propisan je rok za donošenje podzakonskih akata.

Članom 31 propisan je rok za uspostavljanje Baze podataka.

Članom 32 propisan je prestanak važenja Zakona o regionalnom razvoju ("Službeni list CG", br. 20/11, 20/15 i 47/19).

Članom 33 predviđen je rok stupanja na snagu zakona.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog Zakona, a u skladu sa članom 23 koji se odnosi na Program podsticanja razvoja nedovoljno razvijenih jedinica lokalne samouprave potrebno obezbijediti sredstva iz budžeta Crne Gore.

FORMA IZVJEŠTAJA O ANALIZI UTICAJA PROPISA

MINISTARSTVO ILI REGULATORNO
TIJELO PREDLAGAČ

Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i
saradnje sa nevladinim organizacijama

NASLOV PROPISA

Inovirani Predlog zakona o regionalnom razvoju

Odjeljak 1: Definisanje problema

- ✓ Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- ✓ Što su uzroci problema?
- ✓ Što su posljedice problema?
- ✓ Ko je oštećen, na koji način i koliko?
- ✓ Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Donošenje ovog zakona proisteklo je iz potrebe da se oblast regionalnog razvoja bolje pravno i institucionalno uredi. Imajući u vidu da je politika regionalnog razvoja podignuta na nivo ministarstva, postoji osnov da se unaprijedi njen zakonski okvir. Tačnije, izmjene i dopune na kojima je radio prethodno nadležni resor, unaprijeđene su dodatnim predlozima, tako da je riječ o novom zakonskom rješenju. Zakonom o regionalnom razvoju definisani su ciljevi politike regionalnog razvoja, načela podsticanja regionalnog razvoja, regioni, dokumenta politike regionalnog razvoja, zatim su definisane klasifikacije jedinica lokalne samouprave prema indeksu razvijenosti i indeksu konkurentnosti, podsticajne mjere, izvori finansiranja regionalnog razvoja i ostale odredbe. Predmetni Predlogom zakona vrši se unapređenje pozicioniranosti politike regionalnog razvoja, kao i jačanje institucionalnog okvira za njeno planiranje i implementaciju. Takođe, vrši se izmjena nosioca politike shodno novoj organizaciji Vlade, kao i jačanje uloge novoosnovanog ministarstva nadležnog za oblast regionalnog razvoja. Vrši se unapređenje Partnerskog savjeta za regionalni razvoj i jačanje uloge tog Vladinog savjetodavnog tijela, posebno na liniji potrebe jačanja saradnje lokalnih samouprava sa nacionalnim resorima. Propisuje se donošenje Programa podsticanja nedovoljno razvijenih jedinica lokalne samouprave (JLS), kao konkretne finansijske podrške. Vrši se inoviranje kategorija razvrstavanja lokalnih samouprava prema stenu razvijenosti, pri čemu je ključna izmjena povećanje stepena kategorije nedovoljno razvijenih JLS, tačnije, do sada su JLS sa stepenom do 75% bile manje razvijene, a predlažemo povećanje do 85%. Propisuje se bolje definisanje obaveza lokalnih samouprava, u kontekstu donošenja godišnjih Akcionih planova Strateškog plana razvoja, kao i Izvještaja o realizaciji istih. Utvrđuje se viši nivo značaja međuopštinske saradnje, sa ciljem podrške za što više inicijativa za međuopštinsku saradnju. Ovako uređen zakonski okvir otvara mogućnosti da se aktivnosti politike sprovode na bolji način, brže postignu rezultati i adekvatnije pomogne razvoj posebno nedovoljno razvijenih JLS.
- U konkretnom slučaju, riječ nije o problemima, već o izmjeni koja za cilj ima unapređenje osnova i jačanje institucionalnog okvira za planiranje, koordinaciju i implementaciju politike regionalnog razvoja, kao i kvalitetniju primjenu Zakona i konkretnije rezultate u praksi.
- U skladu sa prethodnim odgovorom, posljedice se ne odnose na rješavanje problema, već na unapređenje pojedinih odredbi Zakona.

- Nema oštećenih strana.
- U slučaju „status quo“ opcije bila bi evidentna neusklađenost Zakona sa novom organizacijom Vlade i nerelevantnost pojedinih članova.

Odjeljak 2: Ciljevi

- ✓ Koji ciljevi se postižu predloženim propisom ?
- ✓ Navesti dosljednost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Predlog zakona za cilj ima unapređenje politike regionalnog razvoja, tj. stvaranje zakonskog okvira koji će omogućiti realizaciju aktivnosti u pravcu smanjenja regionalnih razlika u Crnoj Gori. Konkretno, u odnosu na važeće zakonsko rješenje, a u skladu sa prethodno navedenim problemima na koje će želimo uticati Predlogom zakona, mogu se izdvojiti nekoliko cilja:
 - da se ojača uloga politike regionalnog razvoja, kroz dvije komponente – jedna se odnosi na novu nadležnost Ministarstva da daje mišljenja na zakonska i strateška dokumenta koja se odnose na regionalni razvoj, dok je druga komponenta vezana za utvrđivanje nadležnosti Ministarstvu da vodi elektronsku bazu podataka o razvojnim projektima i mjerama podrške, sa namjerom da se na jednom mjestu objedine sve informacije u vezi sa razvojnim projektima, kao i mjerama podrške koje su usmjerene ka regionalni razvoj
 - da se ojača uloga Partnerskog savjeta za regionalni razvoj – posebno u smislu dobre platforme za saradnju lokalnih samouprava sa nacionalnim resorima; dodatne nadležnosti odnose se primarno na to da Partnerski savjet analizira nacionalna dokumenta, inicira izmjene istih i sugeriše donošenje novih propisa
 - da se obezbijedi finansijska podrška za nedovoljno razvijene lokalne samouprave, konkretno za regionalni razvoj – stoga, Zakon po prvi put propisuje postojanje jednog ovakvog programa.
 - da se obezbijedi primjena indeksa razvijenosti jedinica lokalne samouprave, tj. da se dodatni podsticaju definišu samo za nedovoljno razvijene jedinice lokalne samouprave, shodno čemu su inovirane kategorije razvijenosti JLS.
 - da lokalne samouprave transparentnije, ažurnije i kvalitetnije obavljaju svoje obaveze u dijelu dokumenata u oblasti regionalnog razvoja
- U punom smislu nije primjenljivo. Međutim, postoji primarni izvor prava sa kojim je ovaj Zakon prilikom inicijalne pripreme usklađen i to je Ugovor o funkcionisanju Evropske unije (UFEU), Dio treći, Politike i unutrašnje akcije Unije, Glava XVIII, Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija. Takođe, Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane i Crne Gore, sa druge strane, utvrđeni su oblici i način saradnje u oblasti regionalnog razvoja.
U Programu za pristupanje Crne Gore EU pitanje regionalnog razvoja, obuhvaćeno je poglavljem 22: Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata.

Odjeljak 3: Opcije

- ✓ Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati „status quo“ opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza pravnog djelovanja).
- ✓ Obrazložiti preferiranu, tj. izabranu opciju.

- Shodno postavljenim ciljevima unapređenja politike regionalnog razvoja, koja je sa nivoa direkcije podignuta na nivo ministarstva, pa su se saim tim stekli uslovi za širenje aktivnosti, dat je predlog novih odredbi Zakona. Stoga, cijenimo da u ovom trenutku ciljevi mogu biti postignuti jedino uz stvaranje zakonskog osnova da se aktivnosti unaprijede i obezbijedi finansijska podrška za nedovoljno razvijene lokalne samouprave. Takođe, ukoliko u obzir uzmemo analizu realizacije politike regionlanog razvoja od 2011. godine do 2023. godine, rezultati uglavnom nijesu pozitivni, tj. napravljeni su vrlo mali pomaci u socio-ekonomskim indikatorima, ali ne i dovoljni da bi se uticalo na smanjenje regionalnih razlika. Ovo ujedno daje dodatno opravdanje potrebe za novim zakonskim rješenjem, jer ukoliko je namjera da ova politika da konkretnije rezultate, osnov je da unaprijedimo zakonski i strateški okvir, što i predmetnim Predlogom nudimo.
- U skladu sa prethodno navedenim, mišljenja smo da je propisivanje novina u zakonskom okviru osnov da aktivnosti možemo konkretno implementirati, obezbijediti bolju koordinaciju politike i finansijsku podršku za nedovoljno razvijene lokalne samouprave. U suprotnom, ne ostavlja se prostor za nove aktivnosti i unapređenje postojećih.

Odjeljak 4: Analiza uticaja

- ✓ Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - Nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne
- ✓ Kakve troškove će primjena propisa stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima),
- ✓ Da li su pozitivne posljedice donošenja propisa takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- ✓ Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija
- ✓ Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Ciljnu grupu čine svi učesnici kreiranja i sprovođenja politike regionalnog razvoja Crne Gore, a krajnja ciljna grupa jeste stanovništvo koje treba da osjeti benefite politike regionalnog razvoja, posebno u nedovoljno razvijenim područjima.
- Primjena ovog propisa ni u kojem slučaju ne može izazvati troškove građanima i privredi, već upravo suprotno, njegovom implementacijom poboljšaće se uslovi za rad i život stanovništva naročito u nedovoljno razvijenim JLS.
- Shodno prethodnom odgovoru, primjena Predloga zakona ne proizvodi troškove za građane.
- Donošenjem ovog zakona stvoriće se i uslovi za unapređenje konkurentnosti JLS naročito kroz program podrške, indeks razvijenosti i indeks konkurentnosti, čija će implementacija pozitivno uticati na stvaranje atraktivnog biznis ambijenta. Takođe, s obziromom da Strategija regionalnog razvoja, koja shodno Zakonu predstavlja jedan od ključnih dokumenata ove politike, definiše i pametan rast, koji posebno tretira konkurentnost privrede. Konkretno aktivnosti u ovom pravcu biće dio godišnjih Akcionih planova Strategije.
- Ovaj zakon neće stvoriti dodatna administrativna opterećenja, kao ni biznis barijere.

Odjeljak 5: Procjena fiskalnog uticaja

- ✓ Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- ✓ Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- ✓ Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- ✓ Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- ✓ Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- ✓ Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihoda za budžet Crne Gore?
- ✓ Obrazložiti metodologiju kojom je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- ✓ Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- ✓ Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa?
- ✓ Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Ovim zakonskim rješenjem definiše se mogućnost utvrđivanja podsticajnih mjera za regionalni razvoj koje će biti namijenjene nedovoljno razvijenim jedinicama lokalne samouprave. Mjere će se utvrđivati na osnovu Programa koji će donositi Vlada, a sredstva za sprovođenje programa obezbjeđivaće se u državnom bužetu, kao i drugim izvorima u skladu sa zakonom. Zakonom je definisno donošenje ovog programa najkasnije u roku od mjesec dana od dana donošenje državnog budžeta.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Nije potrebno dodatno izdvajanje finansijskih sredstava u 2025. godini.
- Planirano je donošenje podzakonskih akata iz kojih neće proisteći finansijske obaveze dodatno, veće će se blize propisati sprovođenje politike regionalnog razvoja.
- Implementacija predmetnog propisa nema za cilj ostvarenje prihoda za budžet Crne Gore, već prethodno navedeno, unapređenje pozicioniranosti politike regionalnog razvoja, kao i Partnerskog savjeta za regionalni razvoj, što za cilj ima jačanje osnove za unapređenje planiranja i implementacije ove politike. Sa druge strane kroz razvoj manje razvijenih JLS i njihovu konkurentnost stvoriće se uslovi za veće investicije i nova zapošljavanja što će pozitivno uticati na državni i lokalne budžete u skladu sa zakonima.
- Ne postoji precizna metodologija u obračunu finansijskih izdataka/prihoda, pa su procjene dominantno okvirne i bazirane na prethodnom iskustvu kao i iskustvu zemalja članica EU.
- Vidjeti prethodni odgovor.
- Predmetni propis prethodno nije upućivan Ministarstvu finansija, tako da ne postoje sugestije ovog resora na inicijativu za donošenje predloga propisa.
- Vidjeti prethodni odgovor.

Odjeljak 6: Konsultacije zainteresovanih strana

- ✓ Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako
- ✓ Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije)
- ✓ Naznačiti glavne rezultate, i kako je input zainteresovanih strana bio uzet u obzir ili zašto nije bio uzet u obzir

- Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama koristilo je eksternu ekspertsku pomoć, u smislu angažovanja eksperta, koji je pružio podršku u pripremi predmetnog Predloga zakona.
- Predloga zakona je prošao Javnu raspravu koja je bila organizovana u periodu 21.01. do 09.02. tekuće godine i u okviru koje su bila organizovana tri okrugla stola na nivou tri regiona – u opštinama Bijelo Polje i Bar i Glavnom gradu Podgorica. Na okruglim stolovima domoninarno su bili prisutni predstavnici lokalnih samouprava, imali smo i učešće predstavnika privrede i NVO sektora. Dobili smo ukupno 33 primjedbe, predloga i sugestije.
- Vrlo smo zadovoljni dobijenim sugestijama tokom Javne rasprave. Na okruglom stolu za JLS Sjevernog regiona najviše sugestija se odnosila na podršku koju treba obezbijediti za ovaj region, tako da smo shodno tim sugestijama definisali procenat tekućeg državnog budžeta za Program podsticanja nedovoljno razvijenih JLS, kao i opredijelili ovaj Program samo za predmetne JLS. Takođe, sugestije su bile vezane za značaj međuresorne saradnje u cilju uspješne implementacije propisa, shodno čemu su proširene i nadležnosti Partnerskog savjeta za regionalni razvoj. Dalje, prihvatili smo definisanje roka u kojem JLS dostavlja inoviranu verziju Predloga strateškog plana razvoja na mišljenje ovom resoru, kao i potrebu za pribavljanje mišljenja u osklađenosti ovog Plana sa Prostornim planom Crne Gore i ostale sugestije u pravcu unapređenja ovog procesa. Takođe, uvrstili smo elemente orodnjavanja propisa. Nije prihvaćeno nekoliko sugestija kojima bi ulazili u autonomiju JLS. Link sa Izvještajem o sprovedenoj Javnoj raspravi - <https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-o-sprovedenoj-javnoj-raspravi-o-nacrtu-zakona-o-regionalnom-razvoju>

Odjeljak 7: Monitoring i evaluacija

- ✓ Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- ✓ Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- ✓ Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- ✓ Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Nema prepreka za implementaciju propisa.
- Poštovanje odredbi propisanih predmetnim Zakonom, uz intenzivnu saradnju sa ostalim resorima i lokalnim samoupravama, kako bi u međuresornoj saradnji obezbijedili punu primjenu.
- Glavni indikatori praćenja politike regionlanog razvoja propisani su takođe Zakonom - indeks razvijenosti i indeks konkurentnosti jedinica lokalne samouprave. Dakle, cilj je da imamo manji jaz između najviše i najmanje razvijene/ konkurentne lokalne samouprave, kao i da smanjimo broj nedovoljno razvijenih lokalnih samouprava. Takođe, Strategijom regionalnog razvoja Crne Gore 2023-2027, propisani su sljedeći socio-ekonomskih indikatora na nivou strateških i operativnih ciljeva, za prećenje učinka: indeks razvijenosti JLS, raspon u nivou razvijenosti (raspon Indeksa razvijenosti 1. i 25. JLS), stopa rizika od siromaštva, migracioni saldo – unutrašnje migracije, prirodni priraštaj – broj lica, HDI Crne Gore, broj JLS koje su korisnice sredstava Egalizacionog fonda, broj poslova u kojima je uspostavljena međuopštinska saradnja, broj novih projekata JLS finansiranih iz sredstava EU, stanovništvo i zdravlje, broj sjednica Parterskog savjeta za regionalni razvoj, broj mišljenja Ministarstva nadležnog za regionalni razvoj na strateška dokumenta, predloge zakona i podzakonskih akata relevantnih za regionalni razvoj, indeks ljudskog kapitala za Crnu Goru – rang, kvalitet obrazovanja PISA test – rang,

stopa nezaposlenosti, stopa zaposlenosti, učešće mladih od 15 godina u ukupnom stanovništvu, % zaposlenih starosti 15-25 godine u Crnoj Gori, indeks razvijenosti regiona, jaz u indeksu konkurentnosti najkonkurentnije i najmanje konkurentne JLS u Crnoj Gori, broj parafiskalnih nameta u opštinama regiona, prosječno po opštini, broj biznis centara i centara za saradnju naučnoistraživačke zajednice sa prioritetnim privrednim sektorima, broj smještajnih kapaciteta u hotelima i sl. objektima sa 4* i 5*, broj registrovanih smještajnih kapaciteta u privatnom smještaju, broj noćenja turista (u svim vidovima smještaja – u kolektivnom i individualnom smještaju), vrijednost investicija u izgradnju i održavanje saobraćajne infrastrukture, broj poljoprivrednih gazdinstava upisanih u registar, broj uspostavljenih sistema i izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i proširenja, procenat smanjenja zagađenosti vazduha (mjereno PM2.5), broj dodatno revitaliziranih i modernizovanih elektrana, koje pozitivno utiču na smanjenje emisije CO2, broj nesaniranih ekoloških crnih tačaka.

- Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama će preuzeti sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene zakona.

